Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Korona-avustukset ELY-keskuksessa

Sinikka Kauranen
esimerkkinä Hämeen ELY-keskus | 11.11.2021

Aikatauluista ja määristä

- Korona-avustuksia pystyi hakemaan 1.4.- 8.6.2020
- Korona-avustuksia myönnettiin 14.4.-30.9.2020
- ELY-keskukset käsittelivät **32.073** avustushakemusta;

  näistä **14.257** kpl Hämeen ELY-keskuksessa
- Myönteisiä päätöksiä tehtiin **22.525** kpl näistä Hämeessä **9.262** kpl

- Hämeen ELY-keskus (RR-ELY) toimii Etelä-Karjalan, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson, Päijät-Hämeen ja Uudenmaan alueella.

Tuotteet ja työnjako

- ELY-keskukset myönsivät

a) Tilanneanalyysejä; enintään 10.000 euroa

b) Kehittämisavustusta yritysten kehittämishankkeisiin, enintään 100.000 euroa

c) Tukiprosentti 80%, josta maksettiin 70 %:n ennakko.

ELY-keskukset myönsivät avustusta mikroyrityksille, BF:n yli 5 henkilöä työllistäville yrityksille.

Tilanneanalyysien myöntäminen ja maksaminen

- Tilanneanalyysit myönnettiin pääosin ajalla 14.4.-30.6.2020 – ja maksettiin loppuun kesän aikana.
- Tilanneanalyysissä yrityksen oli tarkoitus selvittää oma tilanteensa korona-aikana.

- Maksatushakemuksissa hyväksyttiin lyhyetkin selostukset tehdystä tekemisestä, mutta loppumaksatushakemus oli jätettävä.
- Tilanneanalyysejä ratkottaessa ei ollut tietoa koronan vaikutuksista yritysten talouteen.

Kehittämisavustus

- Kehittämisavustushakemuksia käsiteltiin samaan tapaan kuin tavanomaisia kehittämisavustushakemuksia: hakemuksessa piti olla suunnitelma ja kustannukset etukäteen yksilöitynä (esim. tarjouksia)
- Koska käsittelyaika oli huhtikuusta syyskuuhun, yritysten tilanne ehti muuttua eli koronan vaikutuksia yrityksen liikevaihtoon pystyi tarkistamaan syyskesällä, kun se prosessin alussa perustui arvioon.
- Hankesuunnitelmien taso vaihteli.
- Maksatushakemuksessa kulut pitää todentaa eli korkea ennakkomaksu on ollut monille vaikeasti saavutettavissa.

Henkilöstö

- Hämeen ELY-keskuksessa oli vuoden 2020 alussa neljä henkilöä, jotka käsittelivät alueen yritysten kehittämisavustuksia.
- Organisaatio kasvatettiin noin kolmessa viikossa neljästä noin 110 henkilöön: uudet käsittelijät tulivat muista tehtävistä alueen ELY-keskuksia, rekrytoitiin yksikön eläkeläisiä, entisiä harjoittelijoita, aiemmissa hauissa valitsematta jääneitä ja käytettiin TE-toimiston palveluita.
- Ja nämä määräaikaiset pääasiassa käsittelivät Hämeen ELY-keskuksen 14.000 hakemusta.

Laadusta

- Tilanneanalyysi: periaatteessa helppo – perustui yrityksen henkilöstön määrään. Käytännössä ei ollut ihan helppo selvittää. ELY-keskukset saivat VHS:n käyttöön vasta kesäkuussa 2021.
- Kehittämisavustus: harkinnanvaraisia osia, kuten kehittäminen. Kehittämishanke -käsitettä ei voi täysin kuvata eli hankekäsittelyssä arvioidaan hankkeeseen sisältyviä kustannuksia ja käytettävää aikaa – ei voi taata tasalaatuisuutta.
- Kehittämisavustusta ei voi myöntää vaikeuksissa olevalle yritykselle – eli yritysten taloudella oli väliä / ja lisäksi lainsäädäntö edellyttää kehittämishanketta. Lisäksi yrityksellä pitäisi olla edellytykset toteuttaa hanke.

Kehittämisavustus vs. kustannustuki

- VTV:n arvion mukaan kustannustuki osui paremmin tulonmenetyksiin.
- Mutta: tilanneanalyysi tarjosi parhaimmillaan pienen hengähdystauon, kun maailma pysähtyi. Siinä vaiheessa kukaan ei tiennyt mitä oli odotettavissa. Se oli heti käytettävissä.
- Kehittämisavustus: ideana on tarjota yrityksille mahdollisuus kehittää uutta liiketoimintaa, uusia tuotteitta tai nykyistä toimintaansa, kun oli muuten hiljaista: ja jotkut todella osasivat käyttää avustuksen juuri siihen –
- ELY-keskusten ja BF:n koronatuet toivat toivoa ja antoivat mahdollisuuden rakentaa uutta tulevaisuutta.

Hämeen ELY-keskus myönsi 154 milj. euroa

- Hämeen ELY-keskus myönsi 154.739.910 euroa korona-avustuksia huhtikuun ja syyskuun välissä mikroyrityksille. Tästä maksettiin yrityksille 108.317.937 euroa kesän aikana ennakkoina + loppumaksut tilanneanalyyseistä.
- Myönnetyistä (5.873 kpl) tilanneanalyysistä loppuun maksettuja on 5.845 kpl
- Kehittämishankkeiden (3.389 kpl) loppumaksatusten käsittely jatkuu edelleen.

Mutta korkealla ennakolla voi olla seuraamuksia

- Tuen saajien on ollut jätettävä loppumaksatushakemus
- Jos kustannuksia ei ole kertynyt tarpeeksi, ennakko peritään takaisin osittain tai kokonaan.
- Takaisinperintä/palautus päätöksiä on tehty 419 kpl, näistä palautuksia 240 kpl eli runsaat 2 milj. euroa.

KORONAPÄÄTÖKSIIN TEHDYT TAKAISINPERINTÄ- / PALAUTUSPÄÄTÖKSET 1.4.2020 - 5.11.2021

Maakunta	Takaisinperintä-/ palautuspäätösten lkm [kpl]	Takaisinperittäväksi/ palautettavaksi määrätty pääoma [€]	Takaisinperittäväksi/ palautettavaksi määrätty korko [€]
Etelä-Karjala	8	111 952	897,50
Etelä-Pohjanmaa	9	90 468	741,84
Etelä-Savo	33	189 241	3 788,02
Kainuu	4	55 016	1 496,57
Kanta-Häme	9	32 179	731,87
Keski-Pohjanmaa	2	17 988	0,00
Keski-Suomi	13	98 120	1 145,98
Kymenlaakso	10	82 577	2 328,70
Lappi	30	281 104	7 140,75
Pirkanmaa	13	76 292	836,92
Pohjanmaa	4	87 073	424,83
Pohjois-Karjala	23	145 908	3 924,05
Pohjois-Pohjanmaa	39	419 458	10 484,46
Pohjois-Savo	41	269 395	7 186,00
Päijät-Häme	15	137 552	841,89
Satakunta	2	9 840	181,29
Uusimaa	147	1 271 712	17 169,58
Varsinais-Suomi	17	80 283	920,58
yhteensä	419	3 456 158	60 240,83

Tarvittiinko _ kyllä, koska uhkakuvat eivät toteutuneet

- KYLLÄ
- Kun maailma pysähtyi – oli hyvä saada heti käyttöön jokin tukimuoto.
- Tilanneanalyysi antoi hengähdys-mahdollisuuden
- Kehittämisavustus on ollut monelle yritykselle todellinen onnenkantamoinen: on tehty jotain tulevaisuuden eteen.
- Ennakko antoi mahdollisuuden riskinottoon.

- EI, mutta
- **Ei kohdistunut vain kärsineille** yrityksille – mutta kukaan ei voinut huhtikuussa 2020 tietää kuka tarvitsee apua
- Olisi pitänyt kohdistua **kiinteisiin** kustannuksiin – tässä suhteessa kustannustuki oli osuvampi
- Kauhea **sähellys** – mutta me selvisimme siitä! Ja yritystenkin mielenkiinto kohdistui tekemiseen ja selvittelyyn.